

Nacrt

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O SUDJELOVANJU RADNIKA U ODLUČIVANJU
U EUROPSKOM DRUŠTVU (SE) I EUROPSKOJ ZADRUZI (SCE)**

Zagreb, lipanj 2014.

KONAČNI PRIJEDLOG
ZAKONA O SUDJELOVANJU RADNIKA U ODLUČIVANJU U EUROPSKOM
DRUŠTVU (SE) I U EUROPSKOJ ZADRUZI (SCE)

I. OPĆE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

(1) Ovim Zakonom uređuje se način sudjelovanja radnika u odlučivanju u europskom društvu (Societas Europaea - SE) - u daljnjem tekstu: europsko društvo, te u europskoj zadrugi (Societas Cooperativa Europaea - SCE) - u daljnjem tekstu: europska zadruga.

(2) Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje, koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski rod.

Članak 2.

Ovim Zakonom se u pravni poredak Republike Hrvatske prenose sljedeće direktive Europske unije:

- Direktiva Vijeća 2001/86/EZ od 8. listopada 2001. godine o dopuni Statuta Europskoga društva u pogledu sudjelovanja radnika (SL, L 294, od 10.11.2001.),
- Direktiva Vijeća 2003/72/EZ od 22. srpnja 2003. godine koja izmjenjuje i dopunjuje Statut za Europsku zadrugu s obzirom na sudjelovanje radnika u upravljanju (SL, L 207, 18.8.2003.).

Primjena Zakona

Članak 3.

(1) Ovaj Zakon primjenjuje se na europsko društvo, odnosno europsku zadrugu koje ima ili će imati sjedište u Republici Hrvatskoj.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, odredbe ovoga Zakona primjenjivat će se, bez obzira na sjedište europskog društva, odnosno europske zadruge, na radnike europskog društva, odnosno europske zadruge koji su u Republici Hrvatskoj zaposleni kod poslodavca sudionika, ovisnog poslodavca ili zainteresiranog poslodavca europskog društva, odnosno europske zadruge, koje ima ili će imati sjedište u drugoj državi članici Europske unije ili državi koja je stranka Ugovora o europskom gospodarskom prostoru (u daljnjem tekstu: država članica).

II. SUDJELOVANJE RADNIKA U ODLUČIVANJU U EUROPSKOM DRUŠTVU

1. PRAVA RADNIKA U EUROPSKOM DRUŠTVU

Pravo radnika na sudjelovanje u odlučivanju u europskom društvu

Članak 4.

Radnici zaposleni u europskom društvu, odnosno u društvima sudionika, ovisnom društvu ili zainteresiranom društvu europskog društva koje ima ili će imati sjedište u državi članici, imaju pravo sudjelovati u odlučivanju u poslovima europskog društva.

Pojam europskog društva

Članak 5.

(1) Europsko društvo je, u smislu ovoga Zakona, društvo osnovano u skladu s Uredbom Vijeća 2157/2001/EZ od 8. listopada 2001. o Statutu europskog vijeća (SE) (SL, L 294 od 10.11.2001.), odnosno posebnom zakonu.

(2) Društvo sudionik je, u smislu ovoga Zakona, društvo koje izravno sudjeluje u osnivanju europskog društva.

(3) Ovisno društvo je, u smislu ovoga Zakona, društvo nad kojim drugo društvo sudionik izravno ili neizravno ima vladajući utjecaj.

(4) Zainteresirano društvo je, u smislu ovoga Zakona, ovisno društvo ili podružnica društva sudionika za koje se predlaže da nakon osnivanja europskog društva, postanu njegovo ovisno društvo ili podružnica.

(5) Društvo koje ima vladajući utjecaj, u smislu stavka 3. ovoga članka, je pravno samostalno društvo koje nad ovisnim društvom može:

- 1) imenovati više od polovice članova uprave, nadzornog ili upravnog odbora ovisnog društva, ili
- 2) nadzirati većinsko pravo odlučivanja u ovisnom društvu, ili
- 3) imati većinski udio u upisanom temeljnom kapitalu ovisnih društava.

(6) Ako više društava udovoljava uvjetima iz stavka 5. ovoga članka, društvom s vladajućim utjecajem smatra se ono društvo koje udovoljava uvjetu iz stavka 5. podstavka 1. ovoga članka.

(7) Kod određivanja društva s vladajućim utjecajem, pravu imenovanja i pravu odlučivanja iz stavka 5. podstavaka 1. i 2. ovoga članka, pribrajaju se odgovarajuća prava svih ovisnih društava te prava svih fizičkih i pravnih osoba, koje djeluju u svoje ime, a za račun društva s vladajućim utjecajem ili ovisnih društava.

(8) Neće se smatrati da društvo nad drugim društvom ima vladajući utjecaj, ako se njihov međusobni utjecaj prema posebnom propisu koji uređuje tržišno natjecanje, ne smatra koncentracijom poduzetnika.

(9) Pravo koje se primjenjuje pri utvrđivanju vladajućeg utjecaja između povezanih društava je pravo države članice u kojoj se nalazi sjedište društva koje ima vladajući utjecaj, osim kada to mjerodavno pravo nije pravo države članice, u kojem slučaju će se primijeniti

pravo države članice u kojoj sjedište ima ovlašteni predstavnik društva s vladajućim utjecajem ili ako takav predstavnik ne postoji, u kojoj je središnja uprava društva pod vladajućim utjecajem koje zapošljava najveći broj radnika.

Sudjelovanje radnika u odlučivanju

Članak 6.

(1) Sudjelovanje radnika u odlučivanju u europskom društvu, u smislu ovoga Zakona, je postupak obavješćivanja, savjetovanja te suodlučivanja radnika, kao i drugi uređeni postupak putem kojeg radnici mogu utjecati na odlučivanje.

(2) Postupak obavješćivanja iz stavka 1. ovoga članka obuhvaća obavješćivanje vijeća radnika ili drugih predstavnika radnika o pitanjima koja se odnose na europsko društvo i na društva iz članka 5. ovoga Zakona, koji imaju sjedište u drugoj državi članici ili o odlukama za čije donošenje nije nadležna uprava u samo jednoj državi članici, a u vrijeme i na način koji omogućava predstavnicima radnika da izvrše procjenu mogućeg utjecaja i da se pripreme za moguće savjetovanje.

(3) Postupak savjetovanja iz stavka 1. ovoga članka obuhvaća razmjenu stajališta i uspostavu dijaloga vijeća radnika ili drugih predstavnika radnika i odgovarajuće razine uprave, a u vrijeme i na način koji omogućava predstavnicima radnika da izraze svoje mišljenje o predloženim mjerama, s ciljem usuglašavanja stajališta pri donošenju odluka u europskom društvu.

(4) Suodlučivanje radnika iz stavka 1. ovoga članka, obuhvaća pravo na imenovanje ili izbor predstavnika radnika u organ koji nadzire vođenje poslova europskog društva (nadzorni odbor, upravni odbor, odnosno drugo odgovarajuće tijelo), odnosno pravo na predlaganje ili protivljenje imenovanju pojedinih ili svih predstavnika u organ koji nadzire vođenje poslova europskog društva.

2. POSTUPAK PREGOVORA

Osnivanje pregovaračkog odbora

Članak 7.

(1) Sva društva sudionici, dužna su u roku od osam dana od dana objave prijedloga za osnivanje europskog društva, započeti pregovore s predstavnicima svojih radnika i predstavnicima radnika društava iz članka 5. stavaka 2. i 4. ovoga Zakona o uređenju načina sudjelovanja radnika u odlučivanju u europskom društvu.

(2) Predstavnici radnika prije početka pregovora iz stavka 1. ovoga članka, moraju biti obaviješteni o:

- 1) podacima u pogledu pravnog oblika, međusobnoj povezanosti, sjedištu društava iz stavka 1. ovoga članka,
- 2) broju radnika zaposlenih kod svakog pojedinog društva iz stavka 1. ovoga članka,
- 3) imenovanim, odnosno izabranim predstavnicima radnika kod društava iz stavka 1. ovoga članka, i

- 4) broju predstavnika radnika koji imaju pravo sudjelovati u odlučivanju u organima koji nadziru vođenje poslova (nadzorni odbor, upravni odbor, odnosno drugo odgovarajuće tijelo) društava iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Ako kod društava iz stavka 1. ovoga članka nema predstavnika radnika, takvo društvo je o pitanjima iz stavka 2. ovoga članka dužno obavijestiti svoje radnike.

(4) Pregovarački odbor je, u smislu ovoga Zakona, odbor utemeljen radi uređenja postupka sudjelovanja predstavnika radnika u odlučivanju u europskom društvu.

(5) Predstavnici radnika u pregovarački odbor biraju se, odnosno imenuju u skladu s pravom države članice.

Broj članova pregovaračkog odbora

Članak 8.

(1) Broj članova pregovaračkog odbora određuje se razmjerno ukupnom broju radnika zaposlenih kod društva sudionika, ovisnih društava ili zainteresiranih društava, na način da radnici iz svake države članice imaju pravo na jednog predstavnika za svakih započelih deset posto od ukupnog broja radnika zaposlenih kod tih društava u svim državama članicama.

(2) Ako se europsko društvo osniva spajanjem društava, radnici iz svake države članice mogu ostvarivati pravo na dodatnog predstavnika, kojim će se osigurati zastupljenost radnika zaposlenih u društvima sudionicima, kojima osnivanjem europskog društva prestaje pravna osobnost.

(3) Broj dodatnih predstavnika iz stavka 2. ovoga članka, u odnosu na ukupan broj članova pregovaračkog odbora, ne smije prelaziti dvadeset posto niti dovesti do toga da radnici zaposleni kod društava kojem osnivanjem europskog društva prestaje pravna osobnost, budu dvostruko zastupani, odnosno zastupani na temelju ovoga stavka i stavka 1. ovoga članka.

(4) Ako je broj društava sudionika kojima osnivanjem europskog društva prestaje pravna osobnost veći od ukupnog broja dodatnih predstavnika u skladu sa stavkom 3. ovoga članka, pravo na dodatnog predstavnika imat će radnici društava sa sjedištem u različitim državama članicama koji zapošljavaju najveći broj radnika, zaključno s društvom koje je prema broju zaposlenih radnika redoslijedom na onom mjestu, koliko dodatnih predstavnika se može izabrati.

(5) Broj radnika zaposlenih kod društava sudionika, utvrđuje se prema broju radnika zaposlenih na dan objavljivanja prijedloga za osnivanje europskog društva.

(6) Pri izboru ili imenovanju članova pregovaračkog odbora, potrebno je voditi računa o ravnomjernoj zastupljenosti svih skupina zaposlenih radnika (po spolu, dobi, stručnoj spremi, poslovima na kojima rade i slično).

Predstavnik radnika iz Republike Hrvatske u pregovaračkom odboru

Članak 9.

(1) Predstavnik radnika iz Republike Hrvatske u pregovarački odbor biraju radnici poslodavaca sudionika ovisnog poslodavca ili zainteresiranog poslodavca europskog društva, na slobodnim i neposrednim izborima, tajnim glasovanjem.

(2) Pravo predlaganja kandidata za izbor predstavnika radnika u pregovaračkom odboru imaju radničko vijeće, sindikati kod društva sudionika, ovisnog društva i u podružnici, ili skupina radnika koju podržava najmanje dvadeset posto radnika zaposlenih kod društva sudionika, ovisnog društva i u podružnici.

(3) Ministar nadležan za rad pravilnikom propisuje izbor i opoziv predstavnika radnika iz Republike Hrvatske u pregovarački odbor.

Suradnja društava i pregovaračkog odbora

Članak 10.

(1) Društva sudionici su dužna pregovarački odbor obavještavati o prijedlogu i provođenju postupka osnivanja europskog društva.

(2) Pregovarački odbor i društva sudionici mogu, osim ako se drukčije ne dogovore, o postizanju pisanog sporazuma o uređenju načina sudjelovanja radnika u odlučivanju u europskom društvu, pregovarati u razdoblju od šest mjeseci od dana osnivanja pregovaračkog odbora.

(3) Ako pregovarački odbor i društva sudionici ne postignu sporazum iz stavka 2. ovoga članka, pregovori mogu trajati najdulje godinu dana od osnivanja pregovaračkog odbora.

Uvjeti za rad pregovaračkog odbora

Članak 11.

(1) Društva sudionici snose troškove utemeljenja i rada pregovaračkog odbora.

(2) Pregovarački odbor može o pitanjima iz svog djelokruga zatražiti mišljenje, odnosno stručnu pomoć stručnjaka, te o početku pregovora obavijestiti udrugu sindikata.

(3) Društva sudionici su dužna omogućiti osobama iz stavka 2. ovoga članka prisutnost na sastancima pregovaračkog odbora, te snositi troškove za jednog stručnjaka.

(4) Društva sudionici su dužni pregovaračkom odboru osigurati potreban prostor, osoblje, sredstva i druge uvjete za rad, uključujući i sredstva za naknadu plaće, troškove puta, smještaja i prijevoza.

Odlučivanje pregovaračkog odbora

Članak 12.

(1) Pregovarački odbor odlučuje većinom glasova koji ujedno predstavljaju i većinu ukupnog broja radnika zaposlenih kod svih društava sudionika.

(2) Član pregovaračkog odbora imenovan ili izabran u pojedinoj državi članici ima jedan glas i zastupa sve radnike zaposlene kod društva sudionika u toj državi.

(3) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, kod donošenja odluka koje umanjuju prava suodlučivanja radnika, pregovarački odbor odlučuje najmanje dvotrećinskom većinom svojih članova, koja ujedno predstavlja dvije trećine radnika zaposlenih kod društava sudionika iz najmanje dvije države članice, ako se europsko društvo osniva:

- 1) spajanjem, a pravo na suodlučivanje ostvaruje najmanje dvadeset pet posto radnika zaposlenih kod društava sudionika, ili
- 2) kao holding ili kao ovisno društvo, a pravo na suodlučivanje ostvaruje najmanje pedeset posto radnika zaposlenih u društvima sudionicima.

(4) Umanjenje prava suodlučivanja radnika iz stavka 3. ovoga članka označava umanjeње udjela broja predstavnika radnika u organima europskog društva u odnosu na najveći udio broja predstavnika radnika u organima društava sudionika.

(5) Ako kod društva koji se preoblikuje u europsko društvo postoji postupak suodlučivanja radnika, neće se primijeniti odredba stavka 3. ovoga članka.

(6) Ako kod društava sudionika postoje različiti postupci suodlučivanja radnika, a pregovarački odbor ne odluči koji će se oblik suodlučivanja primijeniti u europskom društvu, primijenit će se onaj postupak suodlučivanja radnika koji se primjenjivao za većinu radnika zaposlenih kod svih društava sudionika, o čemu je pregovarački odbor dužan u roku od osam dana obavijestiti sva ta društva.

Prekid pregovora

Članak 13.

(1) Pregovarački odbor može, najmanje dvotrećinskom većinom članova koja ujedno predstavlja dvije trećine radnika zaposlenih u društvima u najmanje dvije države članice, odlučiti da ne započne pregovore ili da već započete pregovore prekine.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, pregovarački odbor ne može odlučiti na propisan način, ako kod društva koje se preoblikuje u europsko društvo postoji postupak sudjelovanja radnika u odlučivanju.

(3) U slučaju donošenja odluke iz stavka 1. ovoga članka, na obavješćivanje i savjetovanje će se primjenjivati poseban propis kojim je uređeno sudjelovanje radnika u odlučivanju putem europskog radničkog vijeća.

(4) Nakon donošenja odluke iz stavka 1. ovoga članka, pregovarački odbor može se ponovno sazvati na pisani zahtjev najmanje dvadeset posto radnika europskog društva ili njihovih predstavnika, a ne prije isteka dvije godine nakon donošenja odluke iz stavka 1. ovoga članka, osim ako se strane pregovora ne dogovore o ponovnom početku pregovora.

Primjena nacionalnog zakonodavstva

Članak 14.

Na postupak pregovora primjenjuje se zakonodavstvo države članice u kojoj će biti sjedište europskog društva.

3. SUDJELOVANJE RADNIKA U ODLUČIVANJU NA TEMELJU SPORAZUMA

Sporazum o sudjelovanju radnika u odlučivanju u europskom društvu

Članak 15.

(1) Pregovarački odbor i društva sudionici pisanim sporazumom uređuju postupak sudjelovanja radnika u odlučivanju u europskom društvu.

(2) Sporazum iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati podatke o:

- 1) području primjene sporazuma,
- 2) sastavu i broju članova, članstvu te trajanju mandata predstavničkog tijela radnika europskog društva koji obavješćivanjem ili savjetovanjem sudjeluje u odlučivanju,
- 3) načinu i postupku obavješćivanja i savjetovanja s predstavničkim tijelom radnika europskog društva,
- 4) mjestu, učestalosti i trajanju sastanaka predstavničkog tijela radnika europskog društva,
- 5) sredstvima koja je potrebno osigurati za rad predstavničkog tijela radnika europskog društva,
- 6) roku na koji je sporazum sklopljen,
- 7) slučajevima i postupku ponovnog pregovaranja o sklapanju sporazuma,
- 8) načinu izmjena i dopuna sporazuma u slučaju izvanrednih okolnosti koje u znatnoj mjeri utječu na interese radnika.

(3) Ako sporazumom iz stavka 1. ovoga članka stranke pregovora utvrde da će se umjesto osnivanja predstavničkog tijela radnika europskog društva uspostaviti jedan ili više postupaka obavješćivanja i savjetovanja, sporazumom mora biti utvrđen njihov sadržaj i način provođenja.

(4) Sporazumom iz stavka 1. ovoga članka stranke pregovora mogu urediti postupke suodlučivanja radnika, uključujući i broj predstavnika radnika u organima koji nadziru vođenje poslova europskog društva, te pravo izbora ili imenovanja članova, odnosno pravo na predlaganje ili protivljenje imenovanju pojedinih ili svih članova organa koji nadzire vođenje poslova europskog društva.

Osnivanje europskog društva preoblikovanjem

Članak 16.

(1) U slučaju osnivanja europskog društva preoblikovanjem, sporazumom iz članka 15. ovoga Zakona, osigurat će se najmanje ona razina sudjelovanja radnika u odlučivanju koja postoji kod društva koje se preoblikuje u europsko društvo.

(2) Na postupke sudjelovanja radnika u odlučivanju u europskom društvu uređene sporazumom iz članka 15. ovoga Zakona, neće se primjenjivati odredbe poglavlja 4. ovoga Zakona, osim ako se tim sporazumom ne uredi drukčije.

4. SUDJELOVANJE RADNIKA U ODLUČIVANJU NA TEMELJU ZAKONA

Primjena ovoga Zakona

Članak 17.

(1) Odredbe ovoga poglavlja primjenjivat će se na europsko društvo sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, ako:

- 1) se stranke pregovora tako dogovore, ili
- 2) u roku iz članka 10. stavaka 2. i 3. ovoga Zakona nije postignut sporazum o postupcima sudjelovanja radnika u odlučivanju u europskom društvu, a društva sudionici se odluče za primjenu odredaba ovoga Zakona o vijeću radnika europskog društva, te nastave s postupkom osnivanja europskog društva, a pregovarački odbor nije donio odluku iz članka 13. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Odredbe ovoga poglavlja neće se primijeniti, ako nakon ponovnog započinjanja pregovora iz članka 13. stavka 4. ovoga Zakona nije zaključen sporazum o sudjelovanju radnika u odlučivanju u europskom društvu.

Vijeće radnika europskog društva

Članak 18.

(1) U slučaju iz članka 17. ovoga Zakona, u europskom društvu utemeljuje se vijeće radnika europskog društva radi sudjelovanja radnika europskog društva u obavješćivanju i savjetovanju.

(2) Vijeće radnika europskog društva sudjeluje u odlučivanju o pitanjima koja se odnose na europsko društvo i na društva iz članka 5. ovoga Zakona, koja imaju sjedište u drugoj državi članici ili o odlukama za čije donošenje nije nadležna uprava u samo jednoj državi članici.

Sastav vijeća radnika europskog društva

Članak 19.

(1) Vijeće radnika europskog društva sastoji se od predstavnika radnika zaposlenih u europskom društvu, odnosno u društvima sudionicima, ovisnog društva ili podružnice.

(2) Broj članova vijeća iz stavka 1. ovoga članka određuje se razmjerno ukupnom broju radnika zaposlenih u društvima iz stavka 1. ovoga članka, u trenutku obavješćivanja iz članka 7. stavka 2. ovoga Zakona, na način da se u vijeće radnika europskog društva, za svakih započelih deset posto od ukupnog broja radnika zaposlenih u tim društvima, određuje po jedan predstavnik.

(3) Vijeće radnika europskog društva dužno je na temelju godišnjeg izvješća o broju zaposlenih radnika u europskom društvu, uskladiti broj članova u skladu sa stavkom 2. ovoga članka.

(4) Predstavnik radnika iz Republike Hrvatske u vijeću radnika europskog društva biraju radnici svih društava, podružnica društava ili povezanih društava na slobodnim i neposrednim izborima, tajnim glasanjem.

(5) Liste kandidata za predstavnika radnika iz stavka 4. ovoga članka, mogu predložiti sindikati koji imaju svoje članove zaposlene u određenim društvima, povezanim društvima ili podružnicama ili skupina radnika koju podržava najmanje deset posto radnika zaposlenih u društvima, povezanim društvima ili podružnicama.

(6) Ministar nadležan za rad, pravilnikom iz članka 9. stavka 3. ovoga Zakona, propisuje izbor i opoziv predstavnika radnika iz Republike Hrvatske u vijeće radnika europskog društva.

Rad vijeća radnika europskog društva

Članak 20.

(1) Imenovani ili izabrani članovi vijeća radnika europskog društva dužni su o imenovanju ili izboru, najkasnije u roku od osam dana od dana imenovanja ili izbora, obavijestiti organ koji nadzire vođenje poslova europskog društva.

(2) Organ koji nadzire vođenje poslova europskog društva, dužan je u roku od trideset dana od dana primitka obavijesti iz stavka 1. ovoga članka, sazvati osnivačku sjednicu vijeća radnika europskog društva, na kojoj članovi većinom glasova biraju predsjednika, zamjenika predsjednika i donose poslovnik o radu.

(3) Vijeće radnika europskog društva zastupa i predstavlja predsjednik, a u njegovoj odsutnosti, zamjenik predsjednika.

(4) Poslovnikom iz stavka 2. ovoga članka, vijeće radnika europskog društva može, ako ima više od deset članova, urediti osnivanje tročlanog odbora.

(5) Vijeće radnika europskog društva je dužno, u roku od četiri godine nakon svog utemeljenja, odlučiti hoće li započeti pregovore za sklapanje sporazuma iz članka 15. ovoga Zakona ili će nastaviti s radom u skladu s ovim Zakonom.

(6) Ako vijeće radnika europskog društva odluči započeti pregovore iz stavka 5. ovoga članka, ima ista prava i obveze kao pregovarački odbor.

(7) Ako u roku iz članka 10. stavaka 2. i 3. ovoga Zakona nije postignut sporazum o sudjelovanju radnika u odlučivanju u europskom društvu, vijeće radnika europskog društva nastavlja s radom u skladu s ovim Zakonom.

Ovlaštenja vijeća radnika europskog društva

Članak 21.

(1) Vijeće radnika europskog društva ili njegov odbor ima pravo jednom godišnje održati sastanak s organom koji nadzire vođenje poslova europskog društva, radi obavješćivanja i savjetovanja u vezi s pitanjima koja se odnose na poslovanje i planove razvoja europskog društva, odnosno društava iz članka 5. stavaka 3. i 4. ovoga Zakona, a koji ima sjedište u drugoj državi članici ili o odlukama za čije donošenje nije nadležna uprava u samo jednoj državi članici.

(2) Organ koji nadzire vođenje poslova europskog društva, dužan je vijeću radnika europskog društva redovito dostavljati izvješća o stanju poslovanja europskog društva i razvojnim planovima, dnevni red sjednica organa koji nadzire vođenje poslova europskog društva, te dokumentaciju o radu glavne skupštine osnivača europskog društva, a o tome je dužan obavijestiti i uprave društava sudionika, ovisnih društava i podružnica.

(3) Izvješće o poslovanju i planovima razvoja iz stavka 1. ovoga članka odnose se na:

- 1) stanje i rezultate poslovanja europskog društva,
- 2) uvođenje novih tehnologija, razvojne planove i njihov utjecaj na gospodarski i socijalni položaj radnika,
- 3) broj i strukturu radnika prema vrstama ugovora o radu te plan zapošljavanja,
- 4) planirano zbrinjavanje viška radnika,
- 5) organizacijske i statusne promjene europskog društva,
- 6) promjenu sjedišta europskog društva te prijenos gospodarske djelatnosti ili dijela gospodarske djelatnosti.

(4) Vijeće radnika europskog društva ili njegov odbor dužni su o sadržaju i ishodu postupaka sudjelovanja u odlučivanju u europskom društvu obavijestiti predstavnike radnika zaposlene u europskom društvu, a ako takvi predstavnici nisu izabrani ili imenovani, sve radnike zaposlene u europskom društvu.

Sudjelovanje u odlučivanju u europskom društvu u posebnom slučaju

Članak 22.

(1) Organ koji nadzire vođenje poslova europskog društva dužan je vijeće radnika europskog društva, odnosno njegov odbor ako je osnovan, pravodobno obavijestiti o posebnim slučajevima koji u bitnome utječu na interese radnika te mu predložiti odgovarajuću dokumentaciju i na posebnom sastanku se s njime o tome savjetovati.

(2) Posebnim slučajem iz stavka 1. ovoga članka smatra se osobito:

- 1) promjena sjedišta europskog društva, te prijenos gospodarske djelatnosti ili dijela djelatnosti,

- 2) statusna promjena europskog društva,
- 3) zbrinjavanje viška radnika.

(3) Ako organ nadležan za vođenje poslova europskog društva ne prihvati mišljenje ili prijedlog vijeća radnika europskog društva, vijeće radnika europskog društva ima pravo na ponovni sastanak s organom koji nadzire vođenje poslova europskog društva radi postizanja dogovora.

(4) Članovi vijeća radnika europskog društva koji su predstavnici radnika na čije interese utječu posebni slučajevi iz stavka 2. ovoga članka, imaju pravo sudjelovati na sastancima iz stavaka 1. i 3. ovoga članka, ako se ti sastanci održavaju s odborom.

(5) Prije održavanja sastanka iz stavaka 1. i 3. ovoga članka, vijeće radnika europskog društva, odnosno odbor iz stavka 4. ovoga članka, ima pravo održati pripremni sastanak bez prisutnosti ostalih članova organa koji nadzire vođenje poslova europskog društva.

Suradnja nadležnog organa europskog društva i vijeća radnika europskog društva

Članak 23.

(1) Na suradnju nadležnog organa europskog društva i vijeća radnika europskog društva, na odgovarajući se način primjenjuju odredbe članka 10. ovoga Zakona.

(2) Na uvjete rada vijeća radnika europskog društva, na odgovarajući se način primjenjuju odredbe članka 11. ovoga Zakona.

(3) Na članove pregovaračkog odbora, članove vijeća radnika europskog društva, predstavnike radnika u organima europskog društva koji nadziru vođenje poslova europskog društva, na odgovarajući se način primjenjuju odredbe članka 29. ovoga Zakona.

Suodlučivanje radnika u europskom društvu

Članak 24.

(1) Na postupak suodlučivanja radnika iz članka 6. stavka 4. ovoga Zakona, u europskom društvu primjenjuju se odredbe ovoga Zakona, ako se europsko društvo osniva:

- 1) preoblikovanjem, a radnici su prije preoblikovanja imali pravo na suodlučivanje u upravnom ili nadzornom tijelu društva preoblikovanog u europsko društvo,
- 2) spajanjem, a pravo na suodlučivanje je prije registracije europskog društva ostvarivalo najmanje dvadeset pet posto ukupnog broja radnika zaposlenih u društvima sudionicima ili je kod jednog ili više tih društava prije registracije, pravo na suodlučivanje ostvarivalo i manje od dvadeset pet posto ukupnog broja radnika, ako tako odluči pregovarački odbor,
- 3) kao holding ili kao ovisno društvo, a pravo na suodlučivanje je prije registracije europskog društva ostvarivalo najmanje pedeset posto ukupnog broja radnika zaposlenih u društvima sudionicima ili je u jednom ili više tih društava, prije registracije pravo na suodlučivanje ostvarivalo i manje od pedeset posto ukupnog broja radnika, ako tako odluči pregovarački odbor.

(2) U europskom društvu iz stavka 1. podstavka 1. ovoga članka, nastaviti će se provođenje postupaka suodlučivanja koji su se primjenjivali prije preoblikovanja društava sudionika u europsko društvo.

(3) U europskom društvu iz stavka 1. podstavaka 2. i 3. ovoga članka, kada je kod društava sudionika postojalo više postupaka suodlučivanja radnika, postupak suodlučivanja u europskom društvu izabrat će pregovarački odbor, vijeće radnika ili radnici zaposleni u europskom društvu ili u društvima iz članka 5. stavaka 2., 3. i 4. ovoga Zakona, uključujući i imenovanje ili izbor svojih predstavnika u organu europskog društva koji nadzire vođenje poslova europskog društva, s tim da njihov udio ne može biti manji od udjela predstavnika radnika u organima društava sudionika.

(4) Pregovarački odbor, vijeće radnika europskog društva ili radnici zaposleni u europskom društvu dužni su, u roku od osam dana od donošenja odluke o izboru postupaka suodlučivanja, o tome izvijestiti sva društva sudionike.

(5) Iznimno od odredbi stavaka 1., 2., 3. i 4. ovoga članka, u europskom društvu nije potrebno urediti pravo na suodlučivanje radnika, ako takvo pravo prije osnivanja europskog društva nije postojalo niti kod jednog društva sudionika.

***Zastupljenost radnika u organu koji nadzire vođenje
poslova europskog društva***

Članak 25.

(1) Vijeće radnika europskog društva odlučuje o raspodjeli mjesta između predstavnika radnika u organu koji nadzire vođenje poslova europskog društva, imenovanjem ili izborom predstavnika radnika iz različitih država članica, razmjerno udjelu radnika zaposlenih u društvima sudionicima u pojedinoj državi članici, u odnosu na ukupan broj radnika zaposlenih u europskom društvu.

(2) Ako bi pri odlučivanju iz stavka 1. ovoga članka, radnici zaposleni u društvima sudionicima jedne države članice bili nadzastupljeni, a ujedno radnici zaposleni u društvima sudionicima drugih država članica ne bi bili zastupljeni, vijeće radnika europskog društva dužno je ponovno odlučiti o raspodjeli mjesta između predstavnika radnika.

(3) Pri ponovnom odlučivanju o raspodjeli mjesta između predstavnika radnika iz stavka 2. ovoga članka, potrebno je osigurati zastupljenost radnika društava sudionika iz država članica koji prethodno nisu bili zastupljeni.

(4) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka, potrebno je osigurati zastupljenost radnika zaposlenih u društvima sudionicima iz države članice u kojoj će europsko društvo imati sjedište, a ako su ti radnici već zastupljeni, potrebno je osigurati zastupljenost radnika zaposlenih u društvima sudionicima u državi članici koji nisu bili zastupljeni, a imaju najveći udio zaposlenih radnika.

(5) Ako se promijeni sastav i broj članova u organu koji nadzire vođenje poslova europskog društva, vijeće radnika europskog društva dužno je ponovno odlučiti o raspodjeli mjesta između predstavnika radnika.

(6) Predstavnik radnika imenovan ili izabran u organ koji nadzire vođenje poslova europskog društva, ima isti pravni položaj kao i drugi imenovani članovi toga organa.

Predstavnik radnika iz Republike Hrvatske u organu koji nadzire vođenje poslova europskog društva

Članak 26.

Predstavnik radnika iz Republike Hrvatske u organu koji nadzire vođenje poslova u europskom društvu sa sjedištem u Republici Hrvatskoj imenuje ili bira vijeće radnika europskog društva, u skladu s općim propisom o radu kojim je propisan način sudjelovanja predstavnika radnika u organu poslodavca.

Sprječavanje zlouporabe postupka osnivanja europskog društva

Članak 27.

(1) Radnicima iz članka 4. ovoga Zakona, postupkom osnivanja europskog društva ne smije biti oduzeto niti uskraćeno pravo na sudjelovanje u odlučivanju.

(2) Ako je odlukom nadležnog suda utvrđeno da je zlouporabom postupka osnivanja europskog društva došlo do oduzimanja ili uskraćivanja prava radnika na sudjelovanje u odlučivanju, obveza je europskog društva, odnosno društava sudionika da na temelju te odluke, a u skladu s odredbama ovoga Zakona, ponovi postupak pregovora.

(3) Sudska nadležnost i rokovi za donošenje odluke iz stavka 2. ovoga članka utvrđuju se u skladu s općim propisom o radu koji propisuje sudsku nadležnost i rokove za donošenje odluke o poništenju izbora, raspuštanju radničkoga vijeća i isključenju njegovog člana.

**5. NAČELA SUDJELOVANJA RADNIKA U ODLUČIVANJU I ZAŠTITA
PREDSTAVNIKA RADNIKA**

Suradnja poslodavaca i predstavnika radnika

Članak 28.

(1) Suradnja između organa koji nadzire vođenje poslova društava sudionika i predstavnika radnika temelji se na međusobnom povjerenju.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka, na odgovarajući se način primjenjuje i na suradnju između organa koji nadzire vođenje poslova društava sudionika i predstavnika radnika u okviru postupaka obavješćivanja, savjetovanja i suodlučivanja.

(3) Članovi pregovaračkog odbora dužni su i po proteku mandata čuvati poslovnu tajnu koju su saznali u obavljanju ovlaštenja koja su im dana ovim Zakonom.

(4) Dužnost čuvanja poslovne tajne iz stavka 3. ovoga članka, na odgovarajući se način primjenjuje i na:

- 1) predstavnike radnika u okviru postupaka obavješćivanja, savjetovanja i suodlučivanja,

- 2) stručnjake i prevoditelje,
- 3) predstavnike radnika u vijeću radnika europskog društva.

(5) Obveza čuvanja poslovne tajne iz stavka 3. ovoga članka ne primjenjuje se:

- 1) u pogledu provođenja postupaka obavješćivanja, savjetovanja i suodlučivanja s drugim članovima vijeća radnika europskog društva i s predstavnicima radnika kod društava sudionika, ovisnih društava i podružnica,
- 2) na odnose s predstavnicima radnika u organima društava,
- 3) na prevoditelje ili stručnjake koji pomažu predstavnicima radnika.

(6) Obveza čuvanja poslovne tajne iz stavka 4. ovoga članka ne primjenjuje se na:

- 1) predstavnike radnika u pogledu stručnjaka i prevoditelja,
- 2) predstavnike radnika u okviru postupaka obavješćivanja, savjetovanja i suodlučivanja u pogledu prevoditelja i stručnjaka koji im pomažu, kao i u odnosu na predstavnike radnika zaposlenih kod društava sudionika, ovisnih društava i podružnica.

Zaštita predstavnika radnika u Republici Hrvatskoj

Članak 29.

Na predstavnike radnika koji sudjeluju u postupcima obavješćivanja, savjetovanja i suodlučivanja, a koji su zaposleni u društvu sudioniku, ovisnom društvu ili podružnici u Republici Hrvatskoj, u pogledu prava i zaštite, na odgovarajući način se primjenjuju odredbe općeg propisa o radu koji propisuje uvjete za rad radničkog vijeća i zabranu nejednakog postupanja prema članovima radničkog vijeća, uključujući i pravo na sudjelovanje na sastancima pregovaračkog odbora ili vijeća radnika, odnosno sastancima koji su utvrđeni sporazumom iz članka 15. ovoga Zakona.

III. SUDJELOVANJE RADNIKA U ODLUČIVANJU U EUROPSKOJ ZADRUZI

Pravo radnika na sudjelovanje u odlučivanju u europskoj zadrugi

Članak 30.

Radnici zaposleni u europskoj zadrugi, odnosno kod poslodavca sudionika, ovisnog poslodavca ili zainteresiranog poslodavca europske zadruge koja ima ili će imati sjedište u državi članici, imaju pravo sudjelovati u odlučivanju u poslovima europske zadruge.

Pojam europske zadruge

Članak 31.

(1) Europska zadruga je, u smislu ovoga Zakona, zadruga osnovana u skladu s posebnim zakonom.

(2) Poslodavac sudionik je, u smislu ovoga Zakona, društvo ili zadruga koja izravno sudjeluje u osnivanju europske zadruge.

(3) Ovisni poslodavac je, u smislu ovoga Zakona, društvo nad kojim društvo sudionik ima vladajući utjecaj u smislu članka 5. stavka 3. ovoga Zakona.

(4) Zainteresirani poslodavac je, u smislu ovoga Zakona, ovisno društvo ili podružnica poslodavca sudionika za koje se predlaže da nakon osnivanja europske zadruge postanu njezino ovisno društvo ili podružnica.

(5) Društvo koje ima vladajući utjecaj, u smislu stavka 3. ovoga članka, je društvo iz odredbe članka 5. stavka 5. ovoga Zakona.

Sudjelovanje radnika u odlučivanju

Članak 32.

(1) Sudjelovanje radnika u odlučivanju u europskoj zadruzi, u smislu ovoga Zakona, je postupak obavješćivanja, savjetovanja te suodlučivanja radnika, kao i drugi uređeni postupak putem kojeg radnici mogu utjecati na odlučivanje.

(2) Postupak obavješćivanja iz stavka 1. ovoga članka obuhvaća obavješćivanje vijeća radnika ili drugih predstavnika radnika o pitanjima koja se odnose na europsku zadrugu i na poslodavce iz članka 31. stavaka 2., 3. i 4. ovoga Zakona, koji imaju sjedište u drugoj državi članici ili o odlukama za čije donošenje nije nadležna uprava u samo jednoj državi članici, a u vrijeme i na način koji omogućava predstavnicima radnika da izvrše procjenu mogućeg utjecaja i da se pripreme za moguće savjetovanje.

(3) Postupak savjetovanja iz stavka 1. ovoga članka obuhvaća razmjenu stajališta i uspostavu dijaloga vijeća radnika ili drugih predstavnika radnika i odgovarajuće razine uprave, a u vrijeme i na način koji omogućava predstavnicima radnika da izraze svoje mišljenje o predloženim mjerama, s ciljem usuglašavanja stajališta pri donošenju odluka u europskoj zadruzi.

(4) Suodlučivanje radnika iz stavka 1. ovoga članka, obuhvaća pravo na imenovanje ili izbor predstavnika radnika u organ koji nadzire vođenje poslova europske zadruge (nadzorni odbor, upravni odbor, odnosno drugo odgovarajuće tijelo), odnosno pravo na predlaganje ili protivljenje imenovanju pojedinih ili svih predstavnika u organ koji nadzire vođenje poslova europske zadruge.

Primjena odredbi o sudjelovanju radnika u odlučivanju u europskoj zadruzi

Članak 33.

Na sudjelovanje radnika u odlučivanju u europskoj zadruzi, na odgovarajući se način primjenjuju odredbe glave II. ovoga Zakona, i to odredbe članka 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 15., 17., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 26., 27., 28. i 29.

Europska zadruga čiji su osnivači fizičke osobe ili jedna pravna i fizičke osobe

Članak 34.

(1) Na europsku zadrugu čiji su osnivači isključivo fizičke osobe ili jedna pravna osoba i fizičke osobe, a koje zajedno zapošljavaju najmanje pedeset radnika u najmanje dvije države članice, primjenjuju se sve odredbe glave III. ovoga Zakona.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, fizičke osobe, odnosno jedna pravna i fizičke osobe smatraju se poslodavcima sudionicima iz članka 31. stavka 2. ovoga Zakona.

(3) U europskoj zadruzi sa sjedištem u Republici Hrvatskoj čiji su osnivači isključivo fizičke osobe ili jedna pravna osoba i fizičke osobe, a koje zajedno zapošljavaju manje od pedeset radnika ili zapošljavanju pedeset ili više radnika u samo jednoj državi članici, sudjelovanje radnika u odlučivanju uređuje se odgovarajućom primjenom odredbi glave III. ovoga Zakona.

(4) U europskoj zadruzi osnovanoj sukladno stavku 3. ovoga članka, a koja ima sjedište u drugoj državi, a ima ovisnog poslodavca ili podružnicu u Republici Hrvatskoj, na sudjelovanje radnika u odlučivanju na odgovarajući način se primjenjuju odredbe glave III. ovoga Zakona.

(5) U slučaju prijenosa sjedišta europske zadruge iz stavka 3. ovoga članka iz jedne u drugu državu članicu u kojoj je uređen postupak suodlučivanja, radnici i nakon prijenosa zadržavaju istu razinu tih prava.

(6) Ako nakon osnivanja europske zadruge iz stavka 3. ovoga članka, najmanje jedna trećina ukupnog broja radnika europske zadruge, njezinih ovisnih poslodavaca ili podružnica u najmanje dvije države članice zatraži, ili ako ukupan broj zaposlenih radnika dostigne ili prijeđe pedeset radnika u najmanje dvije države članice, primjenjuju se odredbe glave III. ovoga Zakona.

Sudjelovanje radnika u općoj ili sektorskoj skupštini

Članak 35.

(1) Radnici imaju pravo sudjelovanja u općoj ili sektorskoj skupštini europske zadruge, ako je sporazumom o sudjelovanju radnika u odlučivanju u europskoj zadruzi dogovoreno suodlučivanje radnika na način da radnici imaju pravo imenovanja ili izbora svojih predstavnika radnika koji sudjeluju u radu opće, odnosno sektorske skupštine s pravom glasa, uz ograničenje da, u skladu s posebnim propisom, ti predstavnici u njezinom radu ne mogu nadzirati više od petnaest posto glasova.

(2) Pravo imenovanja ili izbora radnika u opću, odnosno sektorsku skupštinu, radnici imaju, osim u slučaju iz stavka 1. ovoga članka, i u slučaju kada:

- 1) se zadruga u kojoj već postoji takav oblik suodlučivanja preoblikuje u europsku zadrugu,
- 2) u jednom od poslodavaca sudionika već postoji takav oblik suodlučivanja.

(3) Pravo iz stavka 2. ovoga članka, radnici ostvaruju, ako:

- 1) se stranke pregovora nisu uspjele sporazumjeti u roku iz članka 10. stavaka 2. i 3. ovoga Zakona ili nisu sklopile sporazum, ali su dogovorile primjenu postojećih postupaka suodlučivanja, i
- 2) poslodavac sudionik s takvim oblikom suodlučivanja ima najveći omjer uključenosti predstavnika radnika u postupku suodlučivanja.

IV. NADZOR NAD PRIMJENOM PROPISA

Upravni nadzor

Članak 36.

Upravni nadzor nad primjenom ovoga Zakona i na temelju njega donesenih propisa, obavlja središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove rada, ako drugim zakonom nije drukčije određeno.

Inspekcijski nadzor

Članak 37.

(1) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i na temelju njega donesenih propisa, obavlja središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove inspekcije rada, ako drugim zakonom nije drukčije određeno.

(2) U provođenju nadzora, inspektor rada ima ovlaštenja utvrđena zakonom ili na temelju zakona donesenog propisa.

V. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 38.

(1) Novčanom kaznom od 7.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj poslodavac pravna osoba:

- 1) ako u propisanom roku ne započne pregovore s predstavnicima radnika o uređenju načina sudjelovanja radnika u odlučivanju u europskom društvu i odlučivanju u europskoj zadruzi, ili ako predstavnike radnika prije početka pregovora ne obavijesti o svim propisanim podacima (članak 7. stavci 1. i 2.),
- 2) ako ne osigura uvjete za rad pregovaračkog odbora na način propisan ovim Zakonom (članak 11. i članak 33.),
- 3) ako u propisanom roku ne sazove osnivačku sjednicu vijeća radnika europskog društva i vijeća radnika europske zadruge (članak 20. stavak 2. i članak 33.),
- 4) ako vijeću radnika europskog društva ili vijeću radnika europske zadruge redovito ne dostavlja izvješća ili propisanu dokumentaciju (članak 21. stavci 1., 2. i 3. i članak 33.),
- 5) ako vijeće radnika europskog društva ili europske zadruge, odnosno njihov odbor, ako je osnovan, pravodobno ne obavijesti o posebnim slučajevima koji u bitnome utječu na

interese radnika, ili mu ne predoči odgovarajuću dokumentaciju, ili se na posebnom sastanku s njime o tome ne savjetuje (članak 22. i članak 33.),

- 6) ako ne osigura uvjete za rad vijeća radnika europskog društva ili europske zadruge, odnosno njihovog odbora na način propisan ovim Zakonom (članak 23. stavak 2. i članak 33.),

(2) Novčanom kaznom od 2.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se poslodavac fizička osoba i odgovorna osoba pravne osobe.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 39.

(1) Postupci izbora predstavnika radnika u pojedina tijela u kojima radnici sudjeluju u odlučivanju, pokrenuti prije stupanja na snagu ovoga Zakona, provest će se i dovršiti po odredbama Zakona o radu („Narodne novine“ broj 149/09, 61/11, 82/12 i 73/13), a članovi tih tijela zadržat će svoj mandat do njegovog isteka.

(2) Ministar nadležan za rad će, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, donijeti pravilnik iz članka 9. stavka 3. ovoga Zakona.

(3) Do stupanja na snagu pravilnika iz stavka 2. ovoga članka, primjenjivat će se Pravilnik o postupku izbora predstavnika radnika iz Republike Hrvatske u tijelima za provedbu sudjelovanja radnika u odlučivanju na transnacionalnoj razini („Narodne novine“ broj 122/13).

Članak 40.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Materija koja se uređuje ovim Zakonom, uređena je važećim Zakonom o radu („Narodne novine“ broj 149/09, 61/11, 82/12 i 73/13). Kako je jedan od ciljeva reforme radnog zakonodavstva i normativno rasterećenje Zakona o radu od odredbi kojima se uređuje postupak sudjelovanja radnika u odlučivanju na transnacionalnoj razini, odnosno u europskom društvu i u europskoj zadrugi, navedena materija se predlaže urediti posebnim propisom, a slijedeći praksu drugih država članica europske unije, koje također posebnim propisom uređuju ovu materiju.

II. PITANJA KOJA SE ZAKONOM RJEŠAVAJU

Važeći Zakon o radu (u daljnjem tekstu: Zakon) donesen je 4. prosinca 2009. godine i objavljen je u Narodnim novinama, broj 149/2009, od 15. prosinca 2009. godine, te je neznatno izmijenjen i dopunjen Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o radu, koji je donesen 20. svibnja 2011. godine, a objavljen u Narodnim novinama, broj 61/2011, od 3. lipnja 2011. godine, te Zakonom o kriterijima za sudjelovanje u tripartitnim tijelima i reprezentativnosti za kolektivno pregovaranje, koji je donesen 13. srpnja 2012. godine, a objavljen u Narodnim novinama, broj 82/2012, od 20. srpnja 2012. godine.

S ciljem postizanja potpunog usklađivanja nacionalnog radnog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije, Zakon iz 2009. godine je usklađen s Direktivom Vijeća 2001/86/EZ od 8. listopada 2001. godine kojom se nadopunjuje Statut europskog društva u odnosu na suodlučivanje radnika (u daljnjem tekstu: Direktiva SE), kojom je uređen postupak uspostave sudjelovanja radnika u odlučivanju u organu europskog društva, te s Direktivom Vijeća 2003/72/EZ od 22. srpnja 2003. godine koja izmjenjuje i dopunjuje Statut za Europsku zadrugu s obzirom na sudjelovanje radnika u upravljanju (u daljnjem tekstu: Direktiva SCE).

Prenošenjem navedenih direktiva Europske unije u nacionalno zakonodavstvo, danom pristupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju (kada su temeljem članka 301. Zakona stupile na snagu odredbe poglavlja 4., 5., 6. i 7. glave XVII. Zakona), radnici zaposleni kod poslodavca koji kao društvo osnivač, ovisno društvo ili podružnica europskog društva (Societas Europea) u skladu s posebnim zakonom ima ili će imati sjedište u Republici Hrvatskoj ili u državi članici Europske unije, odnosno državi koja je stranka Ugovora o europskom gospodarskom prostoru, stekli su pravo na sudjelovanje u odlučivanju u europskom društvu.

Pravo na sudjelovanje u odlučivanju, odnosno pravo na obavješćivanje, savjetovanje i sudjelovanje u odlučivanju, stekli su i radnici zaposleni kod poslodavca koji je kao fizička ili pravna osoba osnivač, ovisno društvo ili podružnica europske zadruge i koji ima ili će imati sjedište u Republici Hrvatskoj ili u državi članici, odnosno državi koja je stranka Ugovora o europskom gospodarskom prostoru.

U okviru predstojeće reforme radnog zakonodavstva, jedan od ciljeva reforme bio je i normativno rasterećenje Zakona od odredbi kojima se uređuje postupak sudjelovanja radnika u odlučivanju na transnacionalnoj razini, odnosno u europskom društvu (SE), te u europskoj zadrugi (SCE). Stoga se, zbog sličnosti u reguliranju predmetnih materija, predlaže posebnim

zakonom urediti pravo i način sudjelovanja radnika u odlučivanju u europskom društvu, odnosno europskoj zadruzi.

Europska društva i europske zadruge osnivaju se prema zakonodavnom okviru Europske unije, a ne prema odredbama nacionalnog zakonodavstva država članica. Europska društva i europske zadruge ne mogu se pravovaljano osnovati niti registrirati, ukoliko prethodno s radnicima nije zaključen sporazum o načinu njihovog sudjelovanja u odlučivanju (članak 12. stavak 2. Uredbe Vijeća 2157/2001 od 8. listopada 2001. godine o Statutu europskog društva (SE) - u daljnjem tekstu: Uredba SE).

Europsko društvo (Societas Europea - SE) je trgovačko društvo osnovano na području Europske zajednice u obliku dioničkog društva, čiji je kapital podijeljen na dionice, pod uvjetima i na način propisan Uredbom SE. Navedena materija je na razini Europske unije uređena Uredbom SE i Direktivom SE, kojima je stvoren temelj za osnivanje europskih društava na području Europske unije.

Zakonske pretpostavke za osnivanje europskih društava na području Republike Hrvatske, pa time i za uspostavu postupka sudjelovanja radnika u odlučivanju u europskom društvu, uspostavljene su donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima, te donošenjem Zakona o uvođenju europskog društva Societas europea (SE) i europskog gospodarskog interesnog udruženja (EGUI), koji predstavlja provedbeni propis za izravnu primjenu Uredbe SE u nacionalnom zakonodavstvu. Dok se spomenuti zakoni primjenjuju u odnosu na sva pitanja koja se tiču osnivanja i rada europskog društva, odredbama Zakona o radu uređeno je pravo radnika na sudjelovanje u odlučivanju, koje obuhvaća pravo radnika na obavješćivanje, savjetovanje i suodlučivanje.

Pravo Republike Hrvatske, kao mjerodavno pravo, odnosno odredbe ovoga zakona, primjenjivat će se na europska društva sa sjedištem u Republici Hrvatskoj i na društva sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koja sudjeluju u osnivanju nekog europskog društva. U tom slučaju će se na postupke sudjelovanja radnika u odlučivanju u europskom društvu primjenjivati nacionalno zakonodavstvo kojim se uređuje navedena materija, a koja je do sada bila propisana Zakonom o radu.

Europska zadruga (Societas Cooperativa Europaea - SCE) je zadruga osnovana od strane fizičkih osoba s prebivalištem u različitim državama članicama i/ili od strane pravnih osoba osnovanih prema pravu različitih država članica, na način i pod uvjetima utvrđenih Uredbom br. 1435/2003 od 22. srpnja 2003. godine o Statutu europske zadruge (u daljnjem tekstu: Uredba SCE).

Zakonski okvir za uspostavu mogućnosti osnivanja europske zadruge na području Republike Hrvatske uspostavljen je donošenjem Zakona o uvođenju europske zadruge - Societas Cooperativa Europaea (SCE) - u daljnjem tekstu: Zakon SCE, kojem je osnovni cilj implementirati Uredbu SCE, odnosno omogućiti njezinu izravnu primjenu u nacionalnom zakonodavstvu. Dok se navedeni zakoni primjenjuju u odnosu na sva pitanja koja se tiču osnivanja i rada europske zadruge, odredbama Zakona o radu bilo je uređeno pravo radnika na sudjelovanje u odlučivanju, koje obuhvaća pravo radnika na obavješćivanje, savjetovanje i suodlučivanje. Na sva ostala pitanja koja nisu uređena spomenutim zakonima primjenjuje se Zakon o zadrugama. Pravo Republike Hrvatske, kao mjerodavno pravo, primjenjuje se na europske zadruge sa sjedištem u Republici Hrvatskoj i na pravne osobe koje sudjeluju u osnivanju europske zadruge, uz propise na koje upućuje Uredba (članak 2. Zakona SCE). U

tom slučaju na postupke sudjelovanja radnika u odlučivanju u europskoj zadruzi primjenjivale bi se odredbe ovoga zakona.

Ovim zakonom predlaže se urediti pravo radnika na sudjelovanje u odlučivanju u europskom društvu sa sjedištem u Republici Hrvatskoj i na društva sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koja sudjeluju u osnivanju nekog europskog društva, te u europskim zadrugama sa sjedištem u Republici Hrvatskoj i pravnim osobama koje sudjeluju u osnivanju europske zadruge.

Postupci sudjelovanja radnika u odlučivanju na transnacionalnoj razini uređuju se sporazumom stranaka (središnje uprave i pregovaračkog odbora, sastavljenog od predstavnika radnika). Stranke imaju slobodu pregovaranja i ugovaranja svih detalja o načinu sudjelovanja radnika u odlučivanju (sastav, funkciju, način djelovanja, postupke i financijska sredstva tijela predstavnika radnika). Stranke se primjerice mogu dogovoriti da će umjesto utemeljenja vijeća radnika u europskom društvu, utemeljiti neki drugi postupak sudjelovanja radnika u odlučivanju. Na taj način se strankama omogućava da ostvarenje prava radnika na sudjelovanje u odlučivanju u potpunosti prilagode svojim prilikama i potrebama.

Radnici imaju pravo biti obaviješteni i savjetovani samo o pitanjima koja nadilaze pitanja na nacionalnoj razini, odnosno o onim pitanjima transnacionalnog karaktera. Sudjelovanje radnika u odlučivanju provodi se samo o pitanjima koja bi mogla imati učinak na gospodarska i socijalna prava i interese radnika, u najmanje dvije države članice. Time je ograničen djelokrug rada vijeća radnika u europskom društvu ili drugog predstavničkog tijela radnika na transnacionalnoj razini od djelokruga predstavničkih tijela radnika na nacionalnoj razini.

Stranke imaju pravo sporazumjeti se o postupcima sudjelovanja radnika u odlučivanju. Međutim, pod određenim uvjetima, primijenit će se tzv. supsidijarna/standardna pravila, koja su propisana nacionalnim zakonodavstvom svake države članice. Primjenom tih pravila radnicima se jamči minimum prava na sudjelovanje u odlučivanju na transnacionalnoj razini.

Ovim zakonom ujedno se propisuju minimalni standardi uspostavi prava radnika na sudjelovanje u odlučivanju u europskom društvu i europskoj zadruzi, ukoliko se za to stvore pretpostavke, propisane ovim zakonom.

Primjena navedenog načela omogućuje radnicima da prava na sudjelovanje u odlučivanju, koja su postojala kod društava sudionika prije osnivanja europskog društva/zadruge predstavljaju temelj za utvrđenje prava radnika na sudjelovanje u odlučivanju u europskom društvu/zadruzi. Primjenom navedenog načela onemogućavaju se slučajevi umanjenja prava radnika na sudjelovanje u odlučivanju do kojih može doći postupkom osnivanja europskog društva/zadruge.

Način sudjelovanja radnika u odlučivanju na transnacionalnoj razini uređuje se sporazumom stranaka (središnje uprave i pregovaračkog odbora, sastavljenog od predstavnika radnika iz svake države članice u kojoj su zaposleni radnici toga poslodavca). Predstavnik radnika u pregovaračkom odboru iz svake države članice, bira se prema odredbama nacionalnog zakonodavstva države članice iz koje dolazi taj predstavnik radnika.

Kod poslodavaca, kod kojih se utemeljuje europsko društvo/zadruga postupak sudjelovanja radnika u odlučivanju pokreću poslodavci sudionici, s obzirom da društvo/zadrugu nije moguće registrirati prije nego se poslodavci sudionici sporazume o načinu sudjelovanja radnika u odlučivanju.

Ukoliko su se stranke dogovorile o načinu sudjelovanja radnika u odlučivanju, o istome zaključuju sporazum. U slučaju da stranke ne postignu sporazum, ako u određenom vremenskom razdoblju ne započnu pregovore, ili istekom određenog razdoblja u kojem su stranke trebale postići sporazum, primjenjivat će se standardna/supsidijarna pravila, kako bi se radnicima osigurao minimum prava na sudjelovanje u odlučivanju. Pregovarački odbor radnika također može odlučiti da pregovore ne započne ili da ih prekine. U tom slučaju radnici neće imati pravo na sudjelovanje u odlučivanju kod toga poslodavca.

U europskom društvu/zadruzi radnici imaju pravo i na suodlučivanje, koje obuhvaća pravo na imenovanje ili izbor predstavnika radnika u organ koji nadzire vođenje poslova europskog društva (nadzorni odbor, upravni odbor, odnosno drugo odgovarajuće tijelo), odnosno pravo na predlaganje ili protivljenje imenovanju pojedinih ili svih predstavnika u organ koji nadzire vođenje poslova europskog društva.

Predstavnici radnika u pregovaračkom odboru, vijeća radnika europskog društva/zadruga uživaju odgovarajuću zaštitu, kao i članovi predstavničkih tijela radnika na nacionalnoj razini, te su dužni čuvati poslovnu tajnu.

Postupak pregovora o sudjelovanju radnika u odlučivanju u europskoj zadruzi, utemeljenje pregovaračkog odbora; izbor predstavnika radnika iz Republike Hrvatske u pregovarački odbor; suradnja poslodavaca i pregovaračkog odbora; uvjeti za rad pregovaračkog odbora; odlučivanje pregovaračkog odbora i prekid pregovora; sporazum o sudjelovanju radnika u odlučivanju u europskoj zadruzi; sastav, rad i ovlaštenja vijeća radnika europske zadruga; sudjelovanje u odlučivanju u europskoj zadruzi u posebnom slučaju; suodlučivanje radnika u europskoj zadruzi; zastupljenost radnika u tijelu vođenja poslova i u sektorskoj, odnosno općoj skupštini; predstavnik radnika iz Republike Hrvatske u tijelu vođenja poslova i u sektorskoj, odnosno općoj skupštini europske zadruga; suradnja tijela vođenja poslova europske zadruga i vijeća radnika europske zadruga; uvjeti rada vijeća radnika europske zadruga; zaštita članova pregovaračkog odbora, članova vijeća radnika europske zadruga, predstavnika radnika u tijelima vođenja poslova europske zadruga i predstavnika radnika u sektorskoj, odnosno općoj skupštini, uređeni su na jednak način kao što je to uređeno za europska društva, pa se u tom smislu na odgovarajući način primjenjuju jednaka pravila koja se primjenjuju na sudjelovanje radnika u odlučivanju u europskom društvu.

III. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Člankom 1. navode se direktive Europske unije s kojom se usklađuje Zakon, a sukladno točki V. Odluke o instrumentima za usklađivanje zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije (Narodne novine, broj 93/2011).

Uz članak 2.

Odredbom je propisan predmet Zakona. U cilju usklađivanja Zakona s Direktivom Vijeća 2001/86/EZ od 08. listopada 2001., o dopuni Statuta Europskog trgovačkog društva u pogledu uključenosti radnika, uređeno je pravo na sudjelovanje u odlučivanju radnika u europskom društvu u cilju osiguranja prava radnika da budu obaviješteni i savjetovani, a koja već postoje kod onih poslodavaca koji sudjeluju u osnivanju europskog društva, odnosno u cilju

spriječavanja mogućnosti da osnivanje europskog društva uzrokuje nestajanje ili smanjenje tih prava radnika.

Uz članak 3.

Propisan je doseg primjene nacionalnog zakonodavstva. Naime, ovaj Zakon primjenjivat će se na europsko društvo, odnosno europsku zadrugu koje ima ili će imati sjedište u Republici Hrvatskoj. Iznimno, odredbe ovoga Zakona primjenjivat će se, bez obzira na sjedište europskog društva, odnosno europske zadruge, na radnike europskog društva odnosno europske zadruge koji su u Republici Hrvatskoj zaposleni kod poslodavca sudionika, ovisnog poslodavca ili zainteresiranog poslodavca europskog društva odnosno europske zadruge, koji ima ili će imati sjedište u drugoj državi članici ili Europskog gospodarskog prostora.

Uz članak 4.

Propisuje se pravo radnika na sudjelovanje u odlučivanju u europskom društvu.

Uz članak 5.

Propisuje se što se smatra europskom društvom, te poslodavcima na koje se primjenjuju odredbe ovoga Zakona.

Uz članak 6.

Definira se pravo radnika na sudjelovanje u odlučivanju. Sudjelovanje radnika u odlučivanju u europskom društvu je postupak obavješćivanja, savjetovanja te suodlučivanja radnika, kao i drugi uređeni postupak putem kojeg radnici mogu utjecati na odlučivanje u europskom društvu.

Postupak obavješćivanja obuhvaća obavješćivanje vijeća radnika o pitanjima koja se odnose na europsko društvo i na poslodavce koji sudjeluju u osnivanju europskog društva. Naime, postupak obavješćivanja obuhvaća obavješćivanje radnika i/ili vijeća radnika o pitanjima koja se odnose na europsko društvo ili bilo koje društvo kćer europskog društva ili podružnicu koja se nalazi u drugoj državi članici, ili o pitanjima koja nadilaze ovlaštenja organa poslodavaca sudionika u osnivanju europskog društva iz jedne države članice, u vrijeme, na način i u sadržaju kojim će se omogućiti predstavnicima radnika dovoljno vremena za detaljnu procjenu mogućeg učinka odluke poslodavca, i tamo gdje je to potrebno, omogućiti pripremu postupka savjetovanja predstavnika radnika s ovlaštenim organom europskog društva.

Kada je riječ o pitanjima o kojima postoji obveza obavješćivanja, navedena pitanja ne moraju samo obuhvaćati pitanja koja se odnose na europsko društvo, već i na ona pitanja koja se odnose na društvo kćer europskog društva, ali i pitanja o kojima nadležna tijela poslodavaca sudionika u osnivanju europskog društva nemaju ovlaštenja odlučivati.

Postupak savjetovanja obuhvaća razmjenu stajališta i uspostavu dijaloga predstavnika radnika i odgovarajuće razine uprave. Suodlučivanje radnika u europskom društvu, obuhvaća pravo na imenovanje ili izbor predstavnika radnika u organ koji nadzire vođenje poslova europskog društva (nadzorni odbor, upravni odbor, odnosno drugo odgovarajuće tijelo), odnosno pravo na predlaganje ili protivljenje imenovanju pojedinih ili svih predstavnika u organ koji nadzire vođenje poslova europskog društva.

Uz članak 7.

Propisuje se obveza poslodavaca da započnu pregovore o uspostavi prava radnika na sudjelovanje u odlučivanju. Naime, poslodavci koji sudjeluju u osnivanju europskog društva (u daljnjem tekstu: poslodavci sudionici) dužni su, u roku od osam dana od dana objave

prijedloga za osnivanje europskog društva, započeti pregovore s predstavnicima radnika o uređenju načina sudjelovanja radnika u odlučivanju u europskom društvu. Člankom 12. stavkom 2. Uredbe SE predviđeno je da se europsko društvo ne može upisati u sudski registar ako prethodno nije postignut sporazum o sudjelovanju radnika u odlučivanju u europskom društvu ili nije donesena odluka o nepokretanju ili prekidu započetog pregovaranja, odnosno ako je protekao rok određen za trajanje pregovora, a nije postignut sporazum o sudjelovanju radnika u odlučivanju. Iz navedene odredbe jasno proizlazi da poslodavci sudionici u osnivanju europskog društva, moraju pokrenuti postupak pregovaranja s predstavnicima radnika o uređenju načina sudjelovanja radnika u odlučivanju u europskom društvu, da bi se moglo nastaviti s postupkom osnivanja europskog društva, odnosno da bi se europsko društvo moglo upisati u sudski registar. Europsko društvo može se upisati u sudski registar samo ako je postignut sporazum o sudjelovanju radnika u odlučivanju u europskom društvu, ili ako se primjenjuju standardna pravila kojima se uređuje postupak sudjelovanja radnika u odlučivanju u europskom društvu.

Prije započinjanja pregovora poslodavci sudionici moraju obavijestiti predstavnike radnika o:

- 1) podacima u pogledu pravnog oblika, međusobnoj povezanosti, sjedištu poslodavaca sudionika u osnivanju europskog društva,
- 2) broju radnika zaposlenog kod svakog pojedinog poslodavca sudionika u osnivanju europskog društva,
- 3) imenovanim, odnosno izabranim predstavnicima radnika kod poslodavaca sudionika u osnivanju europskog društva, te
- 4) broju predstavnika radnika koji imaju pravo sudjelovati u odlučivanju u organima koji nadziru vođenje poslova (nadzorni odbor, upravni odbor, odnosno drugo odgovarajuće tijelo) poslodavaca sudionika u osnivanju europskog društva.

Potrebno je voditi računa o tome da su podaci, koje su dužni dostaviti poslodavci sudionici točni, jer će o tim podacima ovisiti i sastav pregovaračkog odbora, ali i odluke koje se moraju donositi odgovarajućom većinom. Poslodavci sudionici dužni su podatke dostaviti predstavnicima radnika. Tko se smatra predstavnikom radnika definirano je nacionalnim zakonodavstvom svake države članice. Tako će primjerice poslodavac sudionik u osnivanju europskog društva koji ima sjedište u Republici Hrvatskoj morati obavijestiti radničko vijeće, ili sindikalnog povjerenika u funkciji radničkog vijeća, sindikalnog predstavnika ili sindikat. Ako kod poslodavaca nema predstavnika radnika, takav poslodavac je o pitanjima dužan obavijestiti sve radnike.

Pregovori o uređenju načina sudjelovanja radnika u odlučivanju u europskom društvu vode poslodavci sudionici i pregovarački odbor. Pregovarački odbor je odbor utemeljen radi sklapanja sporazuma o uređenju postupka sudjelovanja predstavnika radnika u odlučivanju u europskom društvu.

Osim što su poslodavci sudionici dužni, prije početka pregovora izvijestiti predstavnike radnika o određenim podacima, kako je ranije navedeno, ujedno su dužni u roku od osam dana od dana objave prijedloga za osnivanje europskog društva od predstavnika radnika zatražiti imena članova pregovaračkog odbora.

Uz članak 8.

Propisuje se utvrđivanje broja članova pregovaračkog odbora. Broj članova pregovaračkog odbora određuje se razmjerno ukupnom broju radnika zaposlenih kod poslodavaca sudionika, na način da radnici iz svake države članice imaju pravo na jednog predstavnika za svakih

započetih deset posto od ukupnog broja radnika zaposlenih kod tih poslodavaca. Broj radnika zaposlenih kod poslodavaca sudionika utvrđuje se prema broju radnika zaposlenih na dan objavljivanja prijedloga za osnivanje europskog društva. Pritom je važno napomenuti da je iznimno važno utvrditi točne podatke o broju radnika koje zapošljava svaki od poslodavaca sudionika, s obzirom da o navedenom podatku ovisi sastav pregovaračkog odbora, donošenje odluka pregovaračkog odbora, te ispunjavanje odgovarajućih cenzusa kada je riječ o pravu radnika na suodlučivanje, odnosno pravu radnika na imenovanje ili izbor predstavnika radnika u organ koji nadzire vođenje poslova europskog društva (nadzorni odbor, upravni odbor, odnosno drugo odgovarajuće tijelo), odnosno pravu radnika na predlaganje ili protivljenje imenovanju pojedinih ili svih predstavnika u organ koji nadzire vođenje poslova europskog društva.

Ako se europsko društvo osniva spajanjem poslodavaca, radnici iz svake države članice mogu ostvarivati pravo na dodatnog predstavnika, kojim će se osigurati zastupljenost radnika zaposlenih kod poslodavca sudionika kojem osnivanjem europskog društva prestaje svojstvo pravne osobe. Navedenom odredbom osigurava se sastav pregovaračkog odbora u kojem će biti zastupljeni radnici kod svakog poslodavca sudionika i iz svake države članice u kojoj poslodavac ima svoje sjedište.

Međutim, broj članova pregovaračkog odbora nije neograničen. Naime, broj dodatnih predstavnika u odnosu na ukupan broj članova pregovaračkog odbora ne smije prelaziti dvadeset posto, niti dovesti do toga da radnici zaposleni kod poslodavca, kojem osnivanjem europskog društva prestaje svojstvo pravne osobe, budu dvostruko zastupani, odnosno zastupani po osnovi prava radnika iz svake države članice na jednog predstavnika za svakih započetih deset posto od ukupnog broja radnika zaposlenih kod tih poslodavaca i po osnovi prava na dodatnog predstavnika.

Ako je broj poslodavaca sudionika kojima osnivanjem europskog društva prestaje svojstvo pravne osobe veći od ukupnog broja dodatnih predstavnika na koje radnici imaju pravo na dodatnog predstavnika. Pravo će imati radnici poslodavaca sa sjedištem u različitim državama članicama koji zapošljavaju najveći broj radnika, zaključno s poslodavcem koji je prema broju zaposlenih radnika redoslijedom na onom mjestu koliko dodatnih predstavnika se može izabrati.

Pri izboru ili imenovanju članova pregovaračkog odbora potrebno je voditi računa o ravnomjernoj zastupljenosti svih skupina zaposlenih radnika (po spolu, dobi, stručnoj spremi, poslovima na kojima rade i slično).

Uz članak 9.

Propisuje se da svaka država članica samostalno uređuje način i postupak izbora ili imenovanja predstavnika radnika iz te države u pregovarački odbor. Stoga se ovom odredbom propisuje se način izbora predstavnika radnika iz Republike Hrvatske u pregovarački odbor.

Uz članak 10.

Propisuje se način suradnje poslodavca i pregovaračkog odbora.

Uz članak 11.

Određuju se uvjeti za rad pregovaračkog odbora.

Uz članak 12.

Uređuje se odlučivanje pregovaračkog odbora. Pregovarački odbor odlučuje većinom glasova koja ujedno predstavlja i većinu ukupnog broja radnika zaposlenih kod poslodavaca sudionika u osnivanju europskog društva. Apsolutnom većinom pregovarački odbor odlučuje o sklapanju sporazuma o sudjelovanju radnika u odlučivanju, o primjeni standardnih pravila, te donosi druge odluke za koje nije propisana dvostruka dvotrećinska većina članova pregovaračkog odbora.

Član pregovaračkog odbora imenovan ili izabran u pojedinoj državi članici ima jedan glas i zastupa sve radnike zaposlene kod poslodavaca sudionika u toj državi.

U određenim slučajevima pregovarački odbor odlučuje najmanje dvotrećinskom većinom svojih članova, koja ujedno predstavlja dvije trećine radnika zaposlenih kod poslodavaca sudionika iz najmanje dvije države članice. Takvom većinom pregovarački odbor odlučivat će su slučaju:

- 1) ako mora donijeti odluku da ne započne pregovore, ili da se započeti pregovori o sporazumu o sudjelovanju radnika u odlučivanju prekinu. U slučaju ako se europsko društvo osniva preoblikovanjem, pregovarački odbor ne smije donijeti takvu odluku ako je pravo radnika na suodlučivanje postojalo u tom društvu.
- 2) za donošenje odluke kojom se umanjuje postojeće pravo radnika na suodlučivanje. U slučaju donošenja odluka koje umanjuju prava suodlučivanja radnika, odnosno kojima se umanjuje udio broja predstavnika radnika u organima europskog društva u odnosu na najveći udio broja predstavnika radnika u organima poslodavaca sudionika, pregovarački odbor odlučuje ako:
 - a) se europsko društvo osniva spajanjem, a pravo na suodlučivanje ostvaruje najmanje dvadeset pet posto radnika zaposlenih kod poslodavaca sudionika, ili
 - b) se europsko društvo osniva kao holding ili ovisni poslodavac, a pravo na suodlučivanje ostvaruje najmanje pedeset posto radnika zaposlenih kod poslodavaca sudionika.

Uz članak 13.

Propisuje se u kojim slučajevima i na koji način pregovarački odbor može donijeti odluku o prekidu pregovora. Pregovarački odbor može odlučiti da ne započne pregovore ili da već započete pregovore prekine. Odluku o tome pregovarački odbor donosi najmanje dvotrećinskom većinom članova koja ujedno predstavlja dvije trećine radnika zaposlenih u najmanje dvije države članice. U tom slučaju se primjenjuje nacionalno pravo kojim se uređuje informiranje i savjetovanje države članice u kojoj europsko društvo ima radnike, odnosno odredbe o europskom radničkom vijeću. Pregovarački odbor ne može donijeti takvu odluku ako kod poslodavca koji se preoblikuje u europsko društvo postoji postupak sudjelovanja radnika u odlučivanju.

U slučaju donošenja odluke pregovaračkog odbora da ne započne pregovore ili da već započete pregovore prekine, pregovarački odbor se mora ponovo sazvati na pisani zahtjev najmanje dvadeset posto radnika europskog društva ili njihovih predstavnika, a najranije dvije godine nakon donošenja navedene odluke, osim ako se strane pregovora ne dogovore o ponovnom početku pregovora. Ukoliko primjerice u trgovačkom društvu, koje će postati europsko društvo, postoji europsko radničko vijeće, europsko radničko vijeće ne može zamijeniti pregovarački odbor, već se mora pokrenuti postupak osnivanja pregovaračkog odbora sukladno zakonskim propisima.

Uz članak 14.

Propisuje se primjena nacionalnog zakonodavstva na postupak pregovora.

Uz članak 15.

Propisuju se uvjeti i sadržaj sporazuma o sudjelovanju radnika u odlučivanju u europskom društvu.

Uz članak 16.

Uređuje se sadržaj sporazuma u slučaju da se europsko društvo osniva preoblikovanjem.

Uz članak 17.

Propisuju se uvjeti pod kojima se primjenjuju tzv. supsidijarna pravila iz Direktive SE, odnosno minimalni standardi za sudjelovanje radnika u odlučivanju u europskom društvu utvrđeni nacionalnim zakonodavstvom. Naime, u određenim slučajevima Direktiva SE uređuje primjenu standardnih pravila o sudjelovanju radnika u odlučivanju, kako bi se osigurao minimum prava radnika na sudjelovanje u odlučivanju u europskom društvu u državama članicama u kojima europsko društvo ima svoje sjedište. Svaka država članica dužna je nacionalnim zakonodavstvom urediti sadržaj i uvjete u kojima se moraju primijeniti standardna pravila o sudjelovanju radnika u odlučivanju.

Uz članak 18.

Propisuje se obveza osnivanja vijeća radnika europskog društva. Radi sudjelovanja radnika europskog društva u odlučivanju obavješćivanjem i savjetovanjem u europskom društvu utemeljuje se Vijeće radnika europskog društva. Vijeće radnika europskog društva sudjeluje u odlučivanju u pogledu pitanja koja se odnose na europsko društvo ili podružnicu i povezanog poslodavca u drugoj državi članici te u pogledu pitanja o kojima organi poslodavca sudionika iz svake pojedine države članice nemaju pravo samostalno donositi odluke.

Uz članak 19.

Propisuje se sastav vijeća radnika europskog društva, odnosno način izbora predstavnika radnika iz Republike Hrvatske u vijeće radnika europskog društva. Vijeće radnika europskog društva sastoji se od predstavnika radnika zaposlenih u europskom društvu, odnosno poslodavcima sudionicima. Broj članova vijeća određuje se razmjerno ukupnom broju radnika zaposlenih kod poslodavaca sudionika u trenutku obavješćivanja, odnosno prije započinjanja pregovora s predstavnicima radnika o uređenju načina sudjelovanja radnika u odlučivanju u europskom društvu, na način da se u vijeće radnika europskog društva za svakih započetih deset posto od ukupnog broja radnika zaposlenih kod tih poslodavaca određuje po jedan predstavnik.

Uz članke 20. i 21.

Propisuju se način i ovlaštenja rada vijeća radnika europskog društva.

Uz članak 22.

Propisuje se sudjelovanje radnika u odlučivanju u europskom društvu u posebnom slučaju. Također, određuje se koji su to posebni slučajevi, te je propisan način sudjelovanja radnika u takvom odlučivanju.

Uz članak 23.

Propisan je način suradnje nadležnog organa europskog društva i vijeća radnika europskog društva.

Uz članak 24.

Propisan je način suodlučivanja radnika u europskom društvu. Da bi radnici imali pravo na suodlučivanje moraju biti ispunjene pretpostavke za primjenu tzv. standardnih pravila, ali da bi se primijenila standardna pravila kojima se uređuje pravo radnika na imenovanje ili izbor predstavnika radnika u organ koji nadzire vođenje poslova europskog društva, moraju biti ispunjeni i dodatni uvjeti, odnosno postupak suodlučivanja radnika u odlučivanju u europskom društvu uređuje se:

- 1) ako se europsko društvo osniva preoblikovanjem, a radnici su prije preoblikovanja imali pravo na suodlučivanje, odnosno ako su postojali postupci suodlučivanja koji su se primjenjivali prije preoblikovanja poslodavaca sudionika u europsko društvo,
- 2) ako se europsko društvo osniva spajanjem, a pravo na suodlučivanje je prije registracije europskog društva ostvarivalo najmanje dvadeset pet posto ukupnog broja radnika zaposlenih kod poslodavaca sudionika ili je kod jednog ili više tih poslodavaca prije registracije pravo na suodlučivanje ostvarivalo i manje od dvadeset pet posto ukupnog broja radnika ako tako odluči pregovarački odbor,
- 3) ako se europsko društvo osniva kao holding ili ovisni poslodavac, a pravo na suodlučivanje je prije registracije europskog društva ostvarivalo najmanje pedeset posto ukupnog broja radnika zaposlenih kod poslodavaca sudionika ili je kod jednog ili više tih poslodavaca prije registracije pravo na suodlučivanje ostvarivalo i manje od pedeset posto ukupnog broja radnika, ako tako odluči pregovarački odbor.

Uz članak 25.

Vijeće radnika europskog društva odlučuje o raspodjeli mjesta između predstavnika radnika u organu koji nadzire vođenje poslova europskog društva imenovanjem ili izborom predstavnika radnika iz različitih država članica Europske unije, razmjerno udjelu radnika zaposlenih kod poslodavaca sudionika u pojedinoj državi članici Europske unije u odnosu na ukupan broj radnika zaposlenih u europskom društvu.

Ako bi takvom odlukom vijeća radnika europskog društva, radnici zaposleni kod poslodavaca sudionika jedne države članice Europske unije bili nadzastupljeni, a ujedno radnici zaposleni kod poslodavaca sudionika drugih država članica Europske unije ne bi bili zastupljeni, vijeće radnika europskog društva vijeće radnika europskog društva dužno je ponovno odlučiti o raspodjeli mjesta između predstavnika radnika. Pri ponovnom odlučivanju o raspodjeli mjesta između predstavnika radnika potrebno je osigurati zastupljenost radnika poslodavaca sudionika iz država članica Europske unije koji prethodno nisu bili zastupljeni. U tom slučaju potrebno je osigurati zastupljenost radnika zaposlenih kod poslodavaca sudionika iz države članice Europske unije u kojoj će europsko društvo imati sjedište, a ako su ti radnici već zastupljeni, potrebno je osigurati zastupljenost radnika zaposlenih kod poslodavaca sudionika u državi članici Europske unije koji nisu bili zastupljeni, a imaju najveći udio zaposlenih radnika.

Ako se promijeni sastav i broj članova u organu koji nadzire vođenje poslova europskog društva, vijeće radnika europskog društva dužno je ponovno odlučiti o raspodjeli mjesta između predstavnika radnika. Predstavnik radnika imenovan ili izabran u organ koji nadzire vođenje poslova europskog društva, ima isti pravni položaj kao i drugi imenovani članovi toga organa. Predstavnika radnika iz Republike Hrvatske u organu koji nadzire vođenje poslova u europskog društva sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, imenuje ili bira vijeće radnika europskog društva na način propisan Zakonom o radu za radnička vijeća na nacionalnoj razini.

Uz članak 26.

Uređuje se izbor predstavnika radnika iz Republike Hrvatske u organu koji nadzire vođenje poslova europskog društva.

Uz članak 27.

Propisuju se mjere za sprječavanje zlouporaba postupka osnivanja europskog društva.

Uz članke 28. i 29.

Propisuju se načela sudjelovanja radnika u odlučivanju koja se temelji na suradnji poslodavaca i predstavnika radnika i zaštita predstavnika radnika.

Uz članke 30. do 35.

Radnici zaposleni kod poslodavca koji je kao fizička ili pravna osoba osnivač, ovisno društvo ili podružnica europske zadruge i koji ima ili će imati sjedište u Republici Hrvatskoj ili u državi članici Europske unije, odnosno državi koja je stranka Ugovora o europskom gospodarskom prostoru imaju pravo na obavješćivanje, savjetovanje i sudjelovanje u odlučivanju. Omogućavanjem sudjelovanja radnika u upravljanju zadrugom, omogućava se aktivno sudjelovanje radnika u upravljanju zadrugom, čime se ostvaruju ciljevi socijalne Europe.

Sudjelovanje radnika u odlučivanju u europskoj zadruci je svaki postupak, uključujući i postupke za obavješćivanje i savjetovanje te suodlučivanje, putem kojeg radnici mogu utjecati na odluke. Suodlučivanje radnika u europskoj zadruci obuhvaća pravo imenovanja ili izbora predstavnika radnika u tijelo vođenja poslova europske zadruge (nadzorni odbor, upravni odbor) i u sektorsku, odnosno opću skupštinu, s time da pravo radnika suodlučivanje radnika u sektorskoj odnosno općoj skupštini može biti ograničeno pravilima o njihovom radu, utvrđenim posebnim propisima.

Postupak pregovora o sudjelovanju radnika u odlučivanju u europskoj zadruci, utemeljenje pregovaračkog odbora; izbor predstavnika radnika iz Republike Hrvatske u pregovarački odbor; suradnja poslodavaca i pregovaračkog odbora; uvjeti za rad pregovaračkog odbora; odlučivanje pregovaračkog odbora i prekid pregovora; sporazum o sudjelovanju radnika u odlučivanju u europskoj zadruci; sastav, rad i ovlaštenja vijeća radnika europske zadruge; sudjelovanje u odlučivanju u europskoj zadruci u posebnom slučaju; suodlučivanje radnika u europskoj zadruci; zastupljenost radnika u tijelu vođenja poslova i u sektorskoj, odnosno općoj skupštini; predstavnik radnika iz Republike Hrvatske u tijelu vođenja poslova i u sektorskoj, odnosno općoj skupštini europske zadruge; suradnja tijela vođenja poslova europske zadruge i vijeća radnika europske zadruge; uvjeti rada vijeća radnika europske zadruge; zaštita članova pregovaračkog odbora, članova vijeća radnika europske zadruge, predstavnika radnika u tijelima vođenja poslova europske zadruge i predstavnika radnika u sektorskoj odnosno općoj skupštini, uređeni su na jednak način kao što je to uređeno za europska društva SE, pa se u tome smislu na odgovarajući način primjenjuju jednaka pravila. Za razliku od stranaka u europskom društvu, stranke u europskoj zadruci sporazumom o sudjelovanju radnika u odlučivanju u europskoj zadruci, mogu dogovoriti suodlučivanje radnika na način da radnici imaju pravo imenovanja ili izbora predstavnika radnika koji sudjeluju u radu opće, odnosno sektorske skupštine s pravom glasa.

Pravo imenovanja ili izbora radnika u opću odnosno sektorsku skupštinu, radnici imaju ne samo u slučaju ako su se stranke sporazumom o tome dogovorile, već i u slučaju kada:

- 1) se zadruga u kojoj već postoji takav oblik suodlučivanja preoblikuje u europsku zadrugu,
- 2) u jednom od poslodavaca osnivača europske zadruge već postoji takav oblik suodlučivanja.

Pravo imenovanja ili izbora radnika u opću odnosno sektorsku skupštinu, radnici ostvaruju ako:

- 1) se stranke pregovora nisu uspjele sporazumjeti u roku od šest mjeseci od dana osnivanja pregovaračkog odbora, odnosno godine dana ako su se stranke o tome suglasile ili nisu sklopile sporazum, ali su dogovorile primjenu postojećih postupaka suodlučivanja, i
- 2) poslodavac, osnivač zadruge s takvim oblikom suodlučivanja ima najveći omjer uključenosti predstavnika radnika u postupku suodlučivanja.

Na pregovarački postupak primjenjuje se zakonodavstvo države članice u kojoj će biti sjedište europske zadruge. Na europsku zadrugu čiji su osnivači isključivo fizičke osobe ili jedna pravna osoba i fizičke osobe, a koje zajedno zapošljavaju najmanje pedeset radnika u najmanje dvije države članice Europske unije, primjenjuju se sve odredbe Zakona kojima se uređuje pravo radnika na suodlučivanje u europskom društvu. U europskoj zadruzi sa sjedištem u Republici Hrvatskoj čiji su osnivači isključivo fizičke osobe ili jedna pravna osoba i fizičke osobe, a koje zajedno zapošljavaju manje od pedeset radnika ili zapošljavanju pedeset ili više radnika u samo jednoj državi članici Europske unije, sudjelovanje radnika u odlučivanju uređuje se odgovarajućom primjenom odredbi Zakona o radu kojima se uređuje sudjelovanje radnika u odlučivanju na nacionalnoj razini. U takvoj zadruzi, a koja ima sjedište u drugoj državi članici Europske unije, i ima ovisnog poslodavca ili podružnicu u Republici Hrvatskoj, na sudjelovanje radnika u odlučivanju također se primjenjuju odredbe o sudjelovanju radnika u odlučivanju na nacionalnoj razini. U slučaju prijenosa sjedišta europske zadruge iz jedne u drugu državu članicu Europske unije, u kojoj je uređen postupak suodlučivanja, radnici i nakon prijenosa zadržavaju istu razinu tih prava.

Ako nakon osnivanja takve europske zadruge, najmanje jedna trećina ukupnog broja radnika europske zadruge, njezinih ovisnih poslodavaca ili podružnica u najmanje dvije države članice Europske unije zatraži ili ako ukupan broj zaposlenih radnika dostigne ili prijeđe pedeset radnika u najmanje dvije države članice, suodlučivanje radnika uređivat će se sukladno pravilima koja se primjenjuju na radnike zaposlene u europskom društvu.

Uz članke 36. i 37.

Propisuje se nadležnost za provođenje upravnog i inspeksijskog nadzora nad primjenom ovoga Zakona.

Uz članak 38.

Propisuju se prekršaji i prekršajna odgovornost zbog nepoštovanja odredbi ovoga Zakona.

Uz članke 39. i 40.

Propisuje se rok za donošenje pravilnika i dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

IV. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Sredstva za ostvarivanje prava utvrđenih Zakonom o radu, ne osiguravaju se iz državnog proračuna Republike Hrvatske, pa niti predloženi zakon neposredno ne dovodi do povećanja rashoda državnog proračuna Republike Hrvatske.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Prijedlog Zakona o sudjelovanju radnika u odlučivanju u europskom društvu (SE) i u europskoj zadruzi (SCE) prihvaćen je u Hrvatskom saboru, na sjednici održanoj dana 21. veljače 2014. godine, nakon što je razmotren na sjednicama radnih tijela te na sjednici Hrvatskoga sabora. Sve primjedbe i prijedlozi, s pažnjom su razmotreni. U odnosu na Prijedlog zakona, koji je prihvaćen u Hrvatskom saboru, Konačni prijedlog zakona sadrži određene izmjene.

Nakon rasprave o Prijedlogu zakona na Odboru Hrvatskog sabora za rad, mirovinski sustav i socijalno partnerstvo, u članku 9., izmijenjen je način izbora predstavnika radnika iz Republike Hrvatske u pregovarački odbor, kako bi se način izbora izjednačio s načinom izbora predviđenim za izbor predstavnika radnika u pregovarački odbor za pregovore o sudjelovanju radnika u odlučivanju putem europskog radničkog vijeća, koji je uređen posebnim zakonom.

Dopunjen je članak 39. Prijedloga zakona, kako bi se omogućilo da se na započete postupke izbora radnika u pojedina tijela predstavnika radnika, primjenjuju odredbe važećeg Zakona o radu, a da mandat već izabranih predstavnika radnika, traje do njegovog isteka.

Ujedno su prihvaćeni prijedlozi Odbora Hrvatskoga sabora za zakonodavstvo o nomotehničkom poboljšanju pojedinih odredbi.

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

Predlagatelj je prihvatio sve prijedloge.